

7 Bij het begrip 'taxonomie' gaat het om de meetbaarheid van duurzaamheidsclaims. Daar lijkt het nodige op af te dingen. Veel beleggingen blijken in de praktijk minder duurzaam dan ze lijken. Houden we onszelf met 'greenwashing' voor de gek of ontbreekt het aan een adequaat meetsysteem?
 "Als we denken dat het goed gaat met de duurzaamheidsprestaties van bedrijven dan houden we onszelf voor de gek. Geen enkele beursgenoteerde onderneming is duurzaam. Sommige zijn een beetje minder schadelijk geworden. Als we zouden willen, dan kan er zo een adequaat meetsysteem gemaakt worden. Net zoals de financiële cijfers ooit bedacht zijn en we die allemaal geaccepteerd hebben, denk aan ebitda. Zo is de IFRS-foundation nu bezig met slimme duurzaamheidsindicatoren die hopelijk net als de financiële cijfers wereldwijd geaccepteerd worden."

8 Is juist het kapitalisme noodzakelijk om de stap naar duurzaamheid te maken?
 "De markteconomie is nodig om de noodzakelijke stap naar duurzaamheid te maken. Gebaseerd op echte prijzen en zonder subsidies en het beschermen van bedrijven met een sterke lobby. Als we afstappen van het monokapitalisme – dus alleen financieel kapitaal waarderen – en kiezen voor multikapitalisme (en dus ook het rendement op menselijk, natuurlijk, sociaal en intellectueel kapitaal waarderen) zal de transitie een stuk sneller gaan. Dat zijn we wel aan onze kleinkinderen en hun kinderen verplicht."

9 Kortetermijnbeleggingen in fossiele energie renderen goed in de huidige tijden van energieschaarste. Wat adviseert u de VEB-belegger voor de opbouw van zijn vermogen?

"Met alleen de pet op van een belegger is het natuurlijk fantastisch om nu in fossiele energie te zitten. Als de EU-landen tenminste niet de overwinsten gaan belasten, wat ten koste gaat van het dividend en de koerswinsten. Voor de burgers die niet direct beleggen maar via hun pensioenfondsen in fossiele bedrijven zitten, is het ook een meevaller. Toch blijft de vraag wanneer het omslagpunt komt, nu vooral Europese landen zo lijden onder de hoge gasprijzen. De transitie naar duurzame energie zal bij ons versnellen. Nu Poetin zijn gas en olie aan de Aziatische landen en vooral China verkoopt, gaat de duurzame transitie daar waarschijnlijk langzamer. In het Verenigd Koninkrijk wil de nieuwe regering investeren in *fracking*. Ik kijk op dit moment vooral naar de duurzaamheidsrisico's van water – overstromingen en droogte – en welke etf's hiervoor interessant zijn. Ik investeer ook in duurzame startups die iets doen tegen plasticgebruik, zoals de tandpastatabletjes van Smyle."

'DE MARKT-ECONOMIE IS NODIG OM DE NOODZAKELIJKE STAP NAAR DUURZAAMHEID TE MAKEN'

10 Duurzaamheid is meer dan enkel de vraag naar hergebruik, milieuschade, de opwarming van onze planeet of de beschikbaarheid van grondstoffen en water. Betreft het niet veel meer de basale vraag over hoe wij met elkaar willen samenleven, de inrichting van onze maatschappelijke structuren en de grenzen aan economische groei en welvaart?
 "Dat is precies de achterliggende vraag waarom ik ooit geïnteresseerd raakte in de manier waarop wij onze welvaart en rijkdom ervaren. Economie is niet voor niets voortgekomen uit de filosofie: wat is het goede leven? Hoe creëren we dat goede leven? Waarom beleggen we eigenlijk geld in ondernemingen die winst maken door grondstoffen uit te putten en mensen uit te buiten? Schiphol maakt een van de mooiste duurzaamheidsverslagen van Nederland. Toch staat daar niet in hoeveel bagagemedewerkers versleten knieën hebben en hoe slecht hun leven is geworden. Mijn oude baas Feike Sijbesma zei altijd: 'We kunnen geen succesvolle onderneming zijn in een samenleving die faalt'. Winst en groei zijn alleen maar mogelijk met een gezonde planeet en gezonde mensen."

